

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ**

Ταχ. Δ/ση : Λ. Θηβών 196-198
Ταχ. Κώδ. : 18233, Αγ. Ι. Ρέντης
Πληροφορίες : Ε. Λάτση
Τηλέφωνο : 213-2125716
Email : e.latsi@keyd.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπουργείο Εθνικής
Οικονομίας και Οικονομικών
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών θεμάτων
Χαρ. Τρικούπη 6-10 – 10679 Αθήνα
Υπ' όψιν κας Ζελιαναίου
& κας Λυμπέρη

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. πρωτ. 2164/13.12.2024 Ερώτηση
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου».

ΣΧΕΤΙΚΑ: Το υπ' αρ. 189881ΕΞ2024 /16.12.2024 έγγραφό σας.

Σε απάντηση της εν θέματι Ερώτησης των Βουλευτών της κοινοβουλευτικής ομάδας «ΚΚΕ» με θέμα: « Να ληφθούν μέτρα για την ακύρωση του πλειστηριασμού πρώτης κατοικίας οικογένειας από την Καισαριανή, που έχει ενταχθεί σε ευαλωτότητα» σε σχέση με τα ζητήματα που τίθενται σε αυτήν, στο μέτρο που αυτά εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Γενικής Γραμματείας Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Α) Το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών λαμβάνει υπόψη του ότι το πρόβλημα της υπερχρέωσης καλούνται να αντιμετωπίσουν νοικοκυριά και επιχειρήσεις, τόσο εξαιτίας της πολυετούς οικονομικής κρίσης, όσο και στο πλαίσιο έκτακτων προβλημάτων που ανέκυψαν τα τελευταία χρόνια, όπως αυτό της πανδημίας του κορωνοϊού ή άλλων έκτακτων φυσικών καταστροφών και ότι οι

οικονομικές δυνατότητες των πολιτών και των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται σε όλο το εύρος της οικονομίας, δεν είναι οι ίδιες και η λήψη μέτρων οικονομικής ενίσχυσης και η παροχή οικονομικών διευκολύνσεων για την περαιτέρω στήριξή τους είναι καταλυτικής σημασίας για τη κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση των απρόσμενων εξελίξεων των τελευταίων ετών, ενώ αναδεικνύει την κρατική ευθύνη.

Συνακόλουθα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, έχει ήδη προβεί σε στοχευμένες ενέργειες και πλήθος μέτρων ανακούφισης και διευκόλυνσης των δανειοληπτών, ανεξαρτήτως της ιδιότητας αυτών ως πρωτοφειλετών, συνοφειλετών ή εγγυητών, με σκοπό την αντιμετώπιση του προβλήματος του ιδιωτικού χρέους για το σύνολο των πολιτών **συμπεριλαμβανομένων των ΑμεΑ., για τους οποίους έχει ληφθεί ειδική μέριμνα όπως προκύπτει από το παρατιθέμενο νομικό πλαίσιο (κατωτέρω υπό Γ) καθώς τα στάδια των οικονομικών συναλλαγών με χρηματοδοτικούς φορείς, προκειμένου αφενός να διασφαλίζεται η επιτυχής αναδιάρθρωση οφειλών του αφετέρου να αποφεύγεται το ίδιο το στάδιο του πλειστηριασμού ακίνητης περιουσίας τους.**

Στην αρμοδιότητά μας, ως Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους, δεν συμπεριλαμβάνονται θέματα που άπτονται της προβλεπόμενης φορολόγησης κατά τη σύναψη δικαιοπραξιών στην ελεύθερη αγορά, ως η πράξη δωρεάς, που αναφέρετε στην εν θέματι Ερώτηση, η οποία συνοδευόταν από φορολόγηση ύψους 48.000€, λόγω μη ύπαρξης δεσμών συγγένειας μεταξύ των συμβαλλομένων προσώπων. Δεδομένου όμως ότι το πιστοποιητικό ευαλωτότητας υπάγεται στις αρμοδιότητές μας, σας γνωρίζουμε τα κάτωθι:

Β) Βεβαίωση Ευάλωτου Οφειλέτη:

Η έκδοση της Βεβαίωσης Ευάλωτου Οφειλέτη και η ένταξη στη συνέχεια στο Ενδιάμεσο Πρόγραμμα Στήριξης της πρώτης κατοικίας τους με τη δυνατότητα επαναγοράς της στο μέλλον μέσω του αναβαθμισμένου Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης ακινήτων, είναι απαραίτητη προϋπόθεση και τηρητέα διαδικασία, ώστε με το νέο πλαίσιο προστασίας της πρώτης κατοικίας, οι ευάλωτοι οφειλέτες να αποφύγουν την έξωση, να «παγώσουν» αποφάσεις αναγκαστικής εκτέλεσης, να

διασφαλίσουν τη στέγασή τους και να αξιοποιήσουν μία ακόμα ευκαιρία για να αποκτήσουν και πάλι, με προνομιακούς όρους την πρώτη κατοικία τους.

Σημειώνεται πως η Βεβαίωση εκδίδεται, επίσης, για όλα τα **φυσικά πρόσωπα** που έχουν κηρυχθεί σε πτώχευση ή έχει κατασχεθεί η κύρια κατοικία τους, πρόκειται να υποβάλλουν αίτηση στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών ή στον Κώδικα Δεοντολογίας. Δυνάμει δε της τροποποίησης της παραγράφου 5 του άρθρου 225 του ν. 4738/2020 και της δημοσίευσης της υπό στοιχεία 106723 ΕΞ 2024 Απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και Επικρατείας με τίτλο *«Καθορισμός κριτηρίων χαρακτηρισμού ως «ευάλωτων» ατόμων με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων προκειμένου για την ένταξή τους στις πρόνοιες του ν. 4738/2020 για τους ευάλωτους οφειλέτες βάσει της παρ. 3 του άρθρου 14 καθώς και του Μέρους Δευτέρου του Βιβλίου Τρίτου ν. 4738/2020»*. (Β' 4337), λήφθηκε ειδική **μέριμνα για τα Άτομα με Αναπηρία**.

Με τις νέες αυτές διατάξεις αυξάνεται ο αριθμός των ατόμων που πληρούν τα κριτήρια του “ευάλωτου οφειλέτη” για τους ορισμούς του α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020, καθώς **λαμβάνουν πλέον τα προνόμια και τα δικαιώματα που ο νόμος ορίζει, άτομα με ειδικές ανάγκες βάσει ποσοστού αναπηρίας, καθώς και εισοδηματικών και περιουσιακών κριτηρίων. Μάλιστα, τα περιουσιακά και εισοδηματικά κριτήρια των ατόμων με αναπηρία αυξήθηκαν στο διπλάσιο σε σχέση με τα ισχύοντα στην περίπτωση των ευάλωτων οφειλετών**. Αποτέλεσμα της συγκεκριμένης προσθήκης είναι η διεύρυνση των κριτηρίων ευαλωτότητας σε ιδιαίτερα υψηλό ποσοστό, το οποίο αυξάνει σημαντικά τους ωφελούμενους του πεδίου εφαρμογής του νόμου.

Ασφαλώς, προβλέπεται η τήρηση συγκεκριμένης διαδικασίας μέσα σε συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια, προκειμένου να εξασφαλιστούν οι προβλεπόμενες προστασίες και να αποφεύγεται η στήριξη στρατηγικών κακοπληρωτών. Με την υποβολή της αίτησης η πλατφόρμα διενεργεί σχετικούς ελέγχους (π.χ. εισοδημάτων, περιουσίας κ.λπ.), με σκοπό την πρόληψη / αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών. Η Βεβαίωση εκδίδεται εντός 30 ημερών και παραμένει σε ισχύ για 3 μήνες. Η έκδοση του «πιστοποιητικού ευαλωτότητας» ή της «Βεβαίωσης Οφειλών

Ευαλώτου» εκτός των χρονικών πλασίων και των προβλεπόμενων διαδικασιών δεν μπορεί να οδηγήσει στην επίτευξη των επιθυμητών στόχων.

Η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους παρακολουθεί τη σωστή τήρηση του νομοθετικού πλαισίου και παρεμβαίνει στα πλαίσια τυχόν καταγγελιών και όχι μόνο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η πιστή τήρηση του νομοθετικού πλαισίου από όλους και κυρίως από τους πιστωτές. Ωστόσο, ουδεμία σχετική καταγγελία με τα διαλαμβανόμενα στην Ερώτησή υποβλήθηκε στη Γραμματεία και ουδεμία σχετική παραβίαση του νομοθετικού πλαισίου διαπιστώθηκε από χρηματοπιστωτικούς φορείς.

Συνεπώς, ισχυρισμοί όπως, οι διαλαμβανόμενοι στην Ερώτηση, «τα Εργαλεία προστασίας ... αποδεικνύονται παγίδες για τους φτωχούς δανειολήπτες, εργαλεία κομμένα και ραμμένα στα συμφέροντα των τραπεζών και των funds», δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα

Όσον αφορά την πρόταση ότι «Η κυβέρνηση οφείλει άμεσα να παρέμβει, ώστε να κηρυχθεί άκυρος ο πλειστηριασμός...», και την αντίστοιχη ερώτηση «Τι μέτρα προτίθεται να λάβει η κυβέρνηση, ώστε να κηρυχθεί άκυρος ο πλειστηριασμός...», επισημαίνεται ότι δεν υφίσταται νόμιμο έρεισμα ή σχετική εξουσία της κυβέρνησης για ενέργειες ως η προτεινόμενη, καθώς ως προελέχθη, η κυβέρνηση, με στοχευμένες ενέργειες δίδει τη δυνατότητα προστασίας προ της συντέλεσης του πλειστηριασμού.

Η κυβέρνηση έχει λάβει τα πλέον κατάλληλα μέτρα για να προστατευτούν τόσο ευάλωτοι και ΑμεΑ όσο το σύνολο των φτωχών δανειοληπτών, όπως αναπτύσσεται κατωτέρω υπό Γ και Δ αντιστοίχως.

Τα δε μέτρα που έχει λάβει, παρά την άρνηση κάποιων και τον άδικο πόλεμο που δέχονται, έχουν ήδη αποδώσει σε ικανό βαθμό, όπως αποδεικνύουν τα μεγέθη ως κατωτέρω υπό Ε.

Γ. Εργαλείο Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

Στο Νόμο 4738/2020 υφίστανται και ειδικές πρόνοιες Κρατικής στήριξης – μέριμνας της 1ης κατοικίας των **ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, όπως προσδιορίζονται στο α. 217 του ίδιου άνω ν. 4738/2020**, τόσο στο στάδιο της ρύθμισης οφειλών, όσο και στο στάδιο της πτώχευσης του προσώπου και της απαλλαγής των οφειλών (τη λεγόμενη 2η ευκαιρία). Στο πλαίσιο βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου για την στήριξη των Ατόμων με Αναπηρία, ο Ν.4738/2020 τροποποιήθηκε ώστε, μεταξύ άλλων, να συμπεριληφθούν με ειδική πρόβλεψη και Άτομα με Αναπηρία.

α). Στο στάδιο της ρύθμισης των οφειλών το ιδιαίτερα αξιοσημείωτο για τους ευάλωτους οφειλέτες/δανειολήπτες είναι ότι με τον πρόσφατα ψηφισθέντα ν. 5072/2023 άρθρο 66 (ΦΕΚ Α'198/4-12-2023) εισάγονται ακόμη περισσότερες βελτιώσεις υπέρ αυτών, όπως είναι η **τεκμαιρόμενη συναίνεση**. Ειδικότερα, για οφειλέτες που πληρούν τα κριτήρια του ευάλωτου, σύμφωνα με τους όρους του νόμου και έχουν εκδώσει τη σχετική βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, **τεκμαίρεται η συναίνεση του συνόλου των πιστωτών, επί της παραγόμενης αντιπρότασης πιστωτών, τόσο των χρηματοδοτικών φορέων, όσο και του Δημοσίου και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης**. Στην περίπτωση αυτή, η πρόταση ρύθμισης που προκύπτει στη βάση της αντιπρότασης πιστωτών προσφέρεται μέσω της ψηφιακής πλατφόρμας στον οφειλέτη, ο οποίος δύναται να την αποδεχθεί ή να την απορρίψει (άρθρο 66 ν.5072/2023). Η μεθοδολογία της περιγράφεται στην 77697 ΕΞ 2021/21 (ΦΕΚ 2896 Β/5-7-2021), όπως τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 13243 ΕΞ 2024 (ΦΕΚ Β/26-01-2024). Με τον τρόπο αυτό σταματούν και τα αναγκαστικά μέτρα είσπραξης οφειλών από τους πιστωτές, συμπεριλαμβανομένων και των πλειστηριασμών. Ενώ σε περιπτώσεις ευάλωτων οφειλετών στους οποίους έχει κοινοποιηθεί πρόγραμμα πλειστηριασμού, δεν θα μπορεί να ζητηθεί προκαταβολή, εφόσον έχει εκδοθεί βεβαίωση ευάλωτου οφειλέτη, μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας.

Μέσω της ρύθμισης των ανωτέρω οφειλών με ευνοϊκό και μακροπρόθεσμο τρόπο επιτυγχάνεται και η αναστολή των διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης, όπως διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις τραπεζικών λογαριασμών, καθώς και δεσμεύσεις και πλειστηριασμοί στην κινητή και ακίνητη περιουσία του οφειλέτη.

β). Στο στάδιο της πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών (2η ευκαιρία): εάν κάποιος ευάλωτος οφειλέτης αδυνατεί να εξυπηρετήσει μια μακροπρόθεσμη ρύθμιση οφειλών, τότε έχει τη δυνατότητα να προβεί σε πλήρη διαγραφή όλων των οφειλών, μέσω της διαδικασίας πτώχευσης και απαλλαγής οφειλών, με σκοπό να λάβει τη 2η ευκαιρία. **Σε αυτή την περίπτωση δεν ρευστοποιείται η 1η κατοικία των ευάλωτου, αλλά αυτή αποκτάται από έναν ιδιωτικό Φορέα, τον Φορέα Απόκτησης και Επαναμίσθωσης Ακινήτων.**

Μέχρι τη σύσταση του ως άνω Φορέα, με τα α. 13 επ. του ν. 4916/2022 (Α' 65) εισήχθη Πρόγραμμα Συνεισφοράς του Δημοσίου με ωφελούμενους ευάλωτους οφειλέτες (Ενδιάμεσο Πρόγραμμα). Το ως άνω Πρόγραμμα **έχει ήδη εκκινήσει μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας, που έχει αναπτυχθεί από την τ. Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους**, όπως διαπιστώθηκε με την υπ' αριθμ. 129295 ΕΞ 2022 Απόφαση της Ειδικής Γραμματέως Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΦΕΚ Β' 4865/15-09-2022) από 15/09/2022.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Πρόγραμμα αυτό, το Δημόσιο συνεισφέρει στις δόσεις που είναι αναγκαίες για την αναστολή της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης που έχει εκκινήσει κατά της κύριας κατοικίας του ευάλωτου οφειλέτη ή της διαδικασίας εκποίησης της κατοικίας αυτής στο πλαίσιο της πτώχευσης του ευάλωτου οφειλέτη:

Τα βασικά χαρακτηριστικά του προγράμματος είναι:

- Κρατική επιδότηση της δόσης του στεγαστικού δανείου των ευάλωτων οφειλετών
- Κρατική επιδότηση από 70 έως 210 ευρώ μηνιαίως
- Κρατική επιδότηση μηνιαίας δόσης δανείων για 15 μήνες
- Αναστολή μέτρων των πιστωτών (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμοί και εξώσεις)

Δ. Προκειμένου να προστατευτούν οι «φτωχοί δανειολήπτες απέναντι στην αναληψία και ασυδοσία των τραπεζών και των funds», ως ερωτάται, υφίσταται νομοθετικό πλαίσιο.

Η Πολιτεία ανέλαβε και συνεχίζει να αναλαμβάνει σημαντικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, θεσπίζοντας έκτακτα αλλά και μόνιμα εργαλεία διευθέτησης του ιδιωτικού χρέους εναρμονισμένα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία, όπως το Ν. 4738/2020 «Νέο Θεσμικό Πλαίσιο Ρύθμισης Χρεών, Πτώχευσης και Απαλλαγής Φυσικών και Νομικών Προσώπων από τα Χρέη– 2η Ευκαιρία», τον Κώδικα Δεοντολογίας Ν. 4224/2013 κ.α.

Πέραν τούτων, με τον Νόμο 5072/2023 λαμβάνονται από την Πολιτεία πρόσθετα μέτρα προστασίας των δανειοληπτών. Ειδικώς:

Α. Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου Νόμου, οι Ε.Δ.Α.Δ.Π θα πρέπει: i. να διαθέτουν κατάλληλους μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου που, μεταξύ άλλων, διασφαλίζουν τον σεβασμό των δικαιωμάτων των δανειοληπτών και τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία που διέπει τα δικαιώματα πιστωτή, ii. να εφαρμόζουν κατάλληλη πολιτική που διασφαλίζει συμμόρφωση με τους κανόνες για την προστασία των δανειοληπτών και την αντιμετώπισή τους με δίκαιο και επιμελή τρόπο, μεταξύ άλλων, με το να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική κατάστασή τους, iii. να εφαρμόζουν ειδικές εσωτερικές διαδικασίες που διασφαλίζουν την καταγραφή και τη διεκπεραίωση των παραπόνων των δανειοληπτών.

Β. Οι άνω φορείς, περαιτέρω υποχρεούνται, με σκοπό τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της διαφάνειας των συναλλαγών, να παρέχουν μέσω ειδικής ψηφιακής πλατφόρμας προσωποποιημένη και αναλυτική ενημέρωση προς τους οφειλέτες, για το ύψος της οφειλής, το ιστορικό των πληρωμών, τις δόσεις, το επιτόκιο της ρύθμισης και όλες τις συναφείς πληροφορίες που αφορούν τις οφειλές τους και έτσι ο οφειλέτης θα δύναται να ελέγχει τα στοιχεία αυτά εισερχόμενος με χρήση του κωδικού του σε ειδική εφαρμογή στις ιστοσελίδες των servicers (κατ' αναλογία με το webbanking των τραπεζών). Συνεπώς:

Οι αγοραστές και οι διαχειριστές πιστώσεων υποχρεούνται να διαθέτουν ηλεκτρονικό σύστημα προσωποποιημένης πληροφόρησης, μέσω του οποίου θα παρέχουν στο δανειολήπτη άμεσα, τη στιγμή της πρόσβασής του, και με ανανέωση των στοιχείων σε μηνιαία τουλάχιστον βάση, ενημέρωση αναφορικά με την οφειλή του, η οποία θα περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τα εξής:

Α. πληροφορίες σχετικά με τα ποσά που οφείλει ο δανειολήπτης, με αναλυτική καταγραφή των ποσών που οφείλονται ως κεφάλαιο, τόκοι, προμήθειες, τυχόν άλλες χρεώσεις, καθώς και το ισχύον επιτόκιο,

Β. την περιοδικότητα των δόσεων, το ύψος αυτών, την ημερομηνία πληρωμής εκάστης αυτών, το τρέχον υπόλοιπο, καθώς και το λογαριασμό εξυπηρέτησης της οφειλής.

Γ. Επιπλέον υποχρεώσεις που τίθενται για τους servicers σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της ως άνω και ήδη ενσωματωθείσας Οδηγίας, είναι:

α. Να προστατεύουν τα προσωπικά στοιχεία και την ιδιωτική ζωή των δανειοληπτών (σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών).

β. Να επικοινωνούν με τους δανειολήπτες με τρόπο που δεν συνιστά παρενόχληση, καταναγκασμό ή αθέμιτη επιρροή, και να σέβονται και να προστατεύουν τα προσωπικά στοιχεία και την ιδιωτική ζωή των δανειοληπτών.

γ. Να γνωστοποιούν στον δανειολήπτη εγγράφως, σε γλώσσα σαφή και κατανοητή, μετά από οποιαδήποτε μεταβίβαση πίστωσης και πάντα πριν από την πρώτη είσπραξη οφειλών, αλλά και όποτε ζητείται από τον δανειολήπτη, μεταξύ άλλων τα εξής:

- πληροφορίες σχετικά με τα ποσά που οφείλει ο δανειολήπτης κατά τη στιγμή της γνωστοποίησης, με αναλυτική καταγραφή των ποσών που οφείλονται ως κεφάλαιο, τόκοι, προμήθειες και άλλες επιτρεπόμενες χρεώσεις
- την ονομασία, τη διεύθυνση και τα στοιχεία επικοινωνίας του αγοραστή των πιστώσεων καθώς και των αρμόδιων αρχών στις οποίες ο δανειολήπτης μπορεί να υποβάλει καταγγελία.

δ. Να καθιερώσουν διαφανείς, άμεσες και δωρεάν διαδικασίες για τη διαχείριση των καταγγελιών των δανειοληπτών.

ε. Να εφαρμόζουν μηχανισμούς εσωτερικού ελέγχου, που να διασφαλίζουν:

- Σεβασμό των δικαιωμάτων των δανειοληπτών.
- Συμμόρφωση με τους κανόνες για την προστασία των δανειοληπτών και την αντιμετώπισή τους με δίκαιο και επιμελή τρόπο, μεταξύ άλλων με το να λαμβάνεται υπόψη η οικονομική κατάστασή τους, και η ανάγκη παραπομπής τους σε υπηρεσίες παροχής συμβουλών.
- Καταγραφή και διεκπεραίωση των καταγγελιών των δανειοληπτών.
- Εφαρμογή του Κώδικα Δεοντολογίας της Τράπεζας της Ελλάδος.

Ορίζεται επίσης ρητά ότι στις περιπτώσεις μεταβίβασης απαιτήσεων ή ανάθεσης διαχείρισης, δεν χειροτερεύει η θέση του οφειλέτη και του εγγυητή και δεν επιτρέπεται η μονομερής τροποποίηση της σύμβασης και του επιτοκίου.

II. Ως προς την θεσμική εποπτεία στον τομέα δραστηριότητας των Εταιρειών Διαχείρισης από Δάνεια και Πιστώσεις

Στον ίδιο ως άνω Νόμο 5072/2023 (πρβλ. α. 25 επ.), ορίζεται ότι η Τράπεζα της Ελλάδος, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, ζητούν στοιχεία και πληροφορίες από τους αγοραστές πιστώσεων ή τους αντιπροσώπους τους, τους διαχειριστές πιστώσεων, τους παρόχους πιστωτικών υπηρεσιών στους οποίους οι διαχειριστές πιστώσεων έχουν αναθέσει εξωτερικά δραστηριότητες διαχείρισης πιστώσεων, τους δανειολήπτες και κάθε άλλο πρόσωπο ή δημόσια αρχή, που είναι αναγκαία για τους εξής σκοπούς: α) την αξιολόγηση της συνεχούς συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του παρόντος Μέρους, των κατ' εξουσιοδότηση αυτού αποφάσεων και των κατ' εξουσιοδότηση κανονισμών της Οδηγίας 2021/2167 (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2021 για τους διαχειριστές πιστώσεων και τους αγοραστές πιστώσεων και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2014/17/ΕΕ (L 438), β) τη διερεύνηση πιθανών παραβάσεων των εν λόγω απαιτήσεων, και γ) την επιβολή διοικητικών ποινών και διορθωτικών μέτρων. Ειδικώς:

- Η Τράπεζα της Ελλάδος ως αρμόδια αρχή, μπορεί να ασκεί όλες τις εποπτικές εξουσίες, να διενεργεί ελέγχους, να προβαίνει στις αναγκαίες έρευνες και να επιβάλλει πρόστιμα, κυρώσεις και άλλα διοικητικά μέτρα που είναι αναγκαία για την άσκηση των αρμοδιοτήτων και των καθηκόντων της, στα οποία, μεταξύ άλλων, συμπεριλαμβάνονται:

α) η χορήγηση ή η άρνηση άδειας λειτουργίας διαχειριστή πιστώσεων σε Εταιρείες Διαχείρισης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις (Ε.Δ.Α.Δ.Π.)

β) η ανάκληση άδειας λειτουργίας διαχειριστή πιστώσεων από Ε.Δ.Α.Δ.Π.

γ) η απαγόρευση οποιασδήποτε από τις δραστηριότητες διαχείρισης πιστώσεων,

δ) η διεξαγωγή επιτόπιων και μη επιθεωρήσεων και η διενέργεια ελέγχων,

ε) η επιβολή διοικητικών κυρώσεων και διορθωτικών μέτρων,

στ) η αξιολόγηση συμβάσεων εξωτερικής ανάθεσης που συνάπτονται μεταξύ των διαχειριστών πιστώσεων και των παρόχων πιστωτικών υπηρεσιών,

ζ) η απαίτηση από τους διαχειριστές πιστώσεων να απομακρύνουν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή τον Διευθύνοντα Σύμβουλο εφόσον δεν αποτελεί μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, όταν αυτά δεν συμμορφώνονται με τις οριζόμενες απαιτήσεις,

η) η απαίτηση από τις Ε.Δ.Α.Δ.Π. να τροποποιούν ή να επικαιροποιούν τις ρυθμίσεις της εσωτερικής τους διακυβέρνησης και του συστήματος του εσωτερικού τους ελέγχου, προκειμένου να διασφαλίζεται αποτελεσματικά ο σεβασμός των δικαιωμάτων των δανειοληπτών σύμφωνα με το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση πίστωσης,

θ) η απαίτηση από τις Ε.Δ.Α.Δ.Π. να τροποποιούν ή να επικαιροποιούν τις πολιτικές που θεσπίζουν, ώστε να διασφαλίζουν τη δίκαιη και επιμελή μεταχείριση των δανειοληπτών, την καταγραφή και τον χειρισμό των παραπόνων των δανειοληπτών, και

ι) η απαίτηση περαιτέρω πληροφοριών σχετικά με τη μεταβίβαση των απαιτήσεων από συμβάσεις πιστώσεων.

Στις περιπτώσεις παραβάσεων του Νόμου, η Τράπεζα της Ελλάδος μπορεί να επιβάλλει, με απόφασή της, διαζευκτικά ή σωρευτικά, διοικητικές κυρώσεις και διορθωτικά μέτρα που είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, και περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα εξής:

α) ανάκληση άδειας λειτουργίας Ε.Δ.Α.Δ.Π.,

β) εντολή ή σύσταση συμμόρφωσης προς το υπεύθυνο φυσικό πρόσωπο ή τον διαχειριστή πιστώσεων ή τον αγοραστή πιστώσεων ή, κατά περίπτωση, τον αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί για διόρθωση ή και παύση της παράβασης, καθώς και παράλειψή της στο μέλλον, ή, αν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον,

γ) διοικητικά χρηματικά πρόστιμα σε διαχειριστή πιστώσεων ή σε αγοραστή πιστώσεων, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, μέγιστου ύψους έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ,

δ) δημόσια ανακοίνωση, στην οποία περιγράφονται το υπεύθυνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η φύση της παράβασης,

ε) προσωρινή απαγόρευση ή οριστική απομάκρυνση των φυσικών προσώπων να ασκούν καθήκοντα σε Ε.Δ.Α.Δ.Π. ή σε αγοραστή πιστώσεων που έχει έδρα στην Ελλάδα ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί.

- Αντιστοίχως, σε ειδικώς αναφερόμενες στο α. 28 του Νόμου περιπτώσεις παράβασης, το αρμόδιο όργανο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών δύνатаι να επιβάλλει τις αναφερόμενες κυρώσεις και δη α) εντολή ή σύσταση συμμόρφωσης προς το υπεύθυνο φυσικό πρόσωπο ή τον διαχειριστή πιστώσεων ή τον αγοραστή πιστώσεων ή, κατά περίπτωση, τον αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί για διόρθωση ή και παύση της παράβασης, καθώς και παράλειψή της στο μέλλον, ή, αν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει ήδη συμμορφωθεί πριν

από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον, β) διοικητικά χρηματικά πρόστιμα σε διαχειριστή πιστώσεων ή σε αγοραστή πιστώσεων, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, μέγιστου ύψους έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, γ) δημόσια ανακοίνωση, στην οποία περιγράφονται το υπεύθυνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η φύση της παράβασης, δ) προσωρινή απαγόρευση ή οριστική απομάκρυνση των φυσικών προσώπων να ασκούν καθήκοντα σε Ε.Δ.Α.Δ.Π. ή σε αγοραστή πιστώσεων που έχει έδρα στην Ελλάδα ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί. Οι εποπτικές αρμοδιότητες του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών ασκούνται από τη Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους.

- Τέλος, σε περίπτωση παράβασης της υποχρέωσης σεβασμού και προστασίας των προσωπικών στοιχείων και της ιδιωτικής ζωής των δανειοληπτών, η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα μπορεί επιβάλλει σε διαχειριστή πιστώσεων, αγοραστή πιστώσεων ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, α) εντολή ή σύσταση συμμόρφωσης προς το υπεύθυνο φυσικό πρόσωπο ή τον διαχειριστή πιστώσεων ή τον αγοραστή πιστώσεων ή, κατά περίπτωση, τον αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί για διόρθωση ή και παύση της παράβασης, καθώς και παράλειψή της στο μέλλον, ή, αν το εν λόγω φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει ήδη συμμορφωθεί πριν από τη σύσταση, σύσταση παράλειψης της προσβολής στο μέλλον, β) διοικητικά χρηματικά πρόστιμα σε διαχειριστή πιστώσεων ή σε αγοραστή πιστώσεων, ή, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σε αντιπρόσωπο που έχει ορισθεί, μέγιστου ύψους έως πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, γ) δημόσια ανακοίνωση, στην οποία περιγράφονται το υπεύθυνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο και η φύση της παράβασης. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα έχει όλες τις εποπτικές εξουσίες του άρθρου 58 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του άρθρου 15 του ν. 4624/2019 (Α' 137), εφαρμόζονται δε για την επιβολή κυρώσεων και οι παρ. 3 και 4 του άρθρου 27 του ν. 5072/2023.

Από όλα τα ανωτέρω αναφερόμενα, πλήρως προκύπτει ότι το θεσμικό πλαίσιο προβλέπει πολλά και ειδικά μέτρα προστασίας των οφειλετών, ενώ οι διαχειριστές πιστώσεων και οι λοιποί εποπτευόμενοι φορείς, οφείλουν να ακολουθούν και να

συμμορφώνονται με τους προβλεπόμενους νομικούς κανόνες, προκειμένου να μην υποστούν την επιβολή των αναφερόμενων κυρώσεων και ποινών.

III. Ως προς το δικαίωμα των δανειοληπτών υποβολής καταγγελίας για όλα τα παραπάνω αντικείμενα στον τομέα δραστηριότητας των Εταιρειών Διαχείρισης από Δάνεια και Πιστώσεις

Σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν. 5072/2023 η Τράπεζα της Ελλάδος, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών και η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα θεσπίζουν και δημοσιοποιούν διαδικασία για τη διαχείριση των καταγγελιών που υποβάλλονται προς αυτές για τις ανωτέρω αναφερθείσες παραβάσεις. Οι εν λόγω δε αρχές, διασφαλίζουν ότι η επεξεργασία των καταγγελιών ολοκληρώνεται σε εύλογο χρόνο.

Στο πλαίσιο αυτό, η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων της (α. 28), δέχεται και ελέγχει καταγγελίες οφειλετών/δανειοληπτών, οι οποίες κοινοποιούνται, ενώ παρεμβαίνει άμεσα αιτούμενη στοιχείων και απόψεων από τις Εταιρείες Διαχείρισης από Δάνεια και Πιστώσεις. Κατόπιν και σε περίπτωση, κατά την οποία διαπιστωθεί κάποια σχετική παράλειψη, ζητείται άμεσα η αποκατάσταση του σφάλματος και η ενημέρωση του δανειολήπτη καθώς και η αποκατάσταση των εξόδων, στα οποία ο τελευταίος υπεβλήθη.

Άλλωστε, υπογραμμίζεται ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών βρίσκεται σε άμεση συνεργασία με τις λοιπές θεσμικές αρχές εποπτείας και συμμόρφωσης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων καθώς και τους ευρωπαϊκούς φορείς του τραπεζικού και χρηματοπιστωτικού συστήματος, και, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του, λαμβάνει αποφάσεις, προβαίνει σε συστάσεις ή διευκρινήσεις, εισηγείται και τροποποιεί το νομοθετικό πλαίσιο του χρηματοπιστωτικού τομέα λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομική πολιτική, στην κατεύθυνση της ανάπτυξης, πρέπει να δώσει την απαραίτητη στήριξη στις ευάλωτες

κοινωνικές ομάδες ανάλογα με το διαθέσιμο δημοσιονομικό χώρο και με γνώμονα την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

Ε. Σύμφωνα με εκθέσεις προόδου που συντάσσονται από τη Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους ήδη συνολικά, μέχρι τέλος Δεκεμβρίου του 2024 έχουν πραγματοποιηθεί 28.945 επιτυχείς ρυθμίσεις οφειλών που αντιστοιχούν σε 9,5 δισ. ευρώ αρχικών οφειλών, εκ των οποίων τα 5,9 δισ ευρώ αντιστοιχούν σε διμερείς ρυθμίσεις (ρυθμίσεις με πιστωτές του Δημοσίου) και 3,6 δισ ευρώ σε πολυμερείς. Ο μέσος όρος μηνιαίων ρυθμίσεων του τελευταίου εξαμήνου αγγίζει τις 1.600. Σε πολύ υψηλά επίπεδα βρίσκονται και οι νέες εκκινήσεις αιτήσεων στην πλατφόρμα όπως και οι οριστικές υποβολές μηνιαίως (μ.ό. εξαμήνου περίπου 4.500 και 3.000 αντιστοίχως).

Οι απορρίψεις των οφειλετών τον Δεκέμβριο ανήλθαν σε 21% στις πολυμερείς και 20 % στις διμερείς ενώ, το ποσοστό εγκρισιμότητας των ρυθμίσεων, στα πλαίσια της πλατφόρμας του εξωδικαστικού μηχανισμού από τους χρηματοδοτικούς φορείς βρίσκεται στο 68%, και παρουσιάζεται και ονομαστικά παρέχοντας πλήρη πληροφόρηση ανά φορέα.

Επιπλέον, αναφορικά με τη νέα νομοθέτηση για υποχρεωτικότητα αποδοχής από τους Χ.Φ. στις αιτήσεις ευάλωτων:

- υπάρχουν στην πλατφόρμα 5.365 αιτήσεις ευάλωτων εκ των οποίων οι 3.373 ολοκληρωμένες (2.422 επιτυχείς και 951 μη-επιτυχείς)
- Η πλειοψηφία των μη-επιτυχών είναι απορρίψεις οφειλετών, καθώς οι Χ.Φ. και το Δημόσιο απορρίπτουν μόνο σε περιπτώσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής

Παράλληλα, 140 οφειλέτες κατάφεραν να αναστείλουν προγραμματισμένους πλειστηριασμούς κάνοντας χρήση του μέτρου της προκαταβολής.

Εν κατακλείδι, θα πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η Γενική Γραμματεία Χρηματοπιστωτικού Τομέα και Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους με αίσθημα ευθύνης,

ορθολογισμού και αλληλεγγύης μετέχει των κρίσιμων εξελίξεων και συμβάλλει με συνέπεια στο έργο του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, αξιοποιώντας ιδίως την εμπειρία της στη λειτουργία των νομοθετικών εργαλείων ρύθμισης οφειλών, καταθέτοντας τη γνώση της για θεσμική ευελιξία και αντικειμενική αναγνώριση της οικονομικής αδυναμίας των πολιτών στο πλαίσιο των ρυθμίσεων οφειλών, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Η Γενική Γραμματέας

Θεώνη Αλαμπάση